

gjorde det undertiden ret eksplosivt og meget kraftigt — ikke lagt Skjul paa, at skønt navnlig den sidste Lov ikke er karrig med Hensyn til Pengemidlernes Størrelse, var Udgangspunktet urimeligt, fordi man gik ud fra, at det var en Begunstigelse, og det var det ikke, og man gik ud fra, at Grænser kunde sættes under Hensyn til Indtægten som normgivende for, hvad Dyr-tiden betød; og det kan de ikke. Udgangspunkterne er to: Prisforhøjelsen og dermed Pengenes Nedgang i Værdi, det er det ene Udgangspunkt; og med Hensyn til Grænserne er Udgangspunktet, at hvis der skal være en Grænse, maa den dog enten være en social Grænse eller en økonomisk Grænse, og den Grænse, man valgte sidst, den 3,000 Kroners Grænse som et Forsøg, en saadan Grænse var urimelig, fordi socialt ligger Grænsen adskilligt højere, og økonomisk ligger Grænsen noget lavere. Grænsen var grebet paa maa og faa, og den svarede overhovedet ikke til nogen Grænse indenfor det danske Samfund. Men at demonstrere i den Anledning fandt jeg mig, som sagt, for god til. Jeg gjorde, hvad jeg kunde, i Udvalgene for at gøre Lovene saa gode som muligt, og naar det viste sig, at Enighed ikke var til at opnaa længere, gik jeg med der, hvor Enighed længst var til at opnaa. Saa har jeg med Sindsro maattet finde mig i de Angreb, jeg i den Anledning har været Genstand for fra Tjenestemændenes Side; ud fra deres Standpunkt, naar de havde ventet, at jeg skulde optræde som deres særlige Repræsentant, var det maaske ikke med Urette! Men jeg optraadte ikke saadan, og jeg ønsker ikke at optræde saadan.

Derimod vil jeg tage nogle rent samfundsmæssige Betragtninger frem vedrørende dette Spørgsmaal. Krigen og den yderligere Kontrol med Livet, baade det ekstraordinære, som Krigen har medført, og med at holde det ordinære Liv i Gang, har bragt den danske Befolkning i nærmere Berøring med sine Tjenestemænd, end den hidtil har været. Og hvis der er, og det er der selvfølgelig, Retfærdighedssans i den danske Befolkning, saa kan det ikke være gaaet dens Opmærksomhed forbi, hvilke uhyre Byrder af Arbejde, Anvendelse af Tid og Omtanke, der er lagt paa Tjenestemændene her i Landet fra den øverste til den nederste, fra Centralbestyrelsen, hvor det hele samles, gennem de ledende Distrikts- og Afdelingschefer, som har det daglige Ansvar, og til den beskedneste Funktionær, som udfører andres Ordre. Jeg ved ikke, i hvor høj Grad det samtidig

er gaaet op for ærede Kolleger, at den Arbejdsmand og den Portør, den Pakmester og den Rorsbetjent, den Politibetjent og den Grænsevagt, som har med disse Sager at gøre, ikke mindre end den Assistent paa Kontoret eller Jernbaneperronen og ikke mindre end den Generaldirektør og den Kontorchef, som har med Haandhævelsen af den ekstraordinære Lovgivning at gøre, holder, hver eneste en af dem, gennem Udførselsforbudene, i deres Haand Hanken til Millioner, men at de vel maa vogte sig for, at disse — eller nogen Del af disse — Millioner havner i deres egne Lommer i Form af Bestikkelse eller blot Drikkepenge. Det er deres Pligt, og det er Statens Ret. Men det Samfund, som kræver dette af dem, maa da ogsaa erindre, at det ikke samtidig kan udsætte dem for en økonomisk Fristelse, der er overmenneskelig, uden at det begaar noget, som moralsk ikke kan forsvares. Ved Jernbaneforeningens Jubilæumsfest talte den højtærede Trafikminister med stor og berettiget Sympati om en lille Artikel, som havde staaet i et Fagblad og var skrevet af en Tjenestemand's Hustru, der nøjagtigt og usentimentalt skildrede sit Hjem's Gang mod Ruin i disse Aar. Den højtærede Minister udtalte sin Sympati og tilføjede: Maaske findes denne lille Frue her i Selskabet og kan, da jeg ikke kan bringe hende andet — jeg kan ikke bringe hende Penge i Aften —, i alt Fald faa den Trøst at høre, at der er Sympati med hende blandt de ledende. Ak nej, svarede nogle Dage efter det Tjenestemand'sblad, som havde haft Artiklen, den Tjenestemandshustru fandtes ikke i Forsamlingen, thi selv om hun havde haft en Mand, der kunde afse Billetten, var hendes Klæder ikke i Orden til at kunne deltage i Festen, og hendes opslidte Sind, som Dag ud og Dag ind arbejder med at holde det Hjem i Orden og oven Vand, som truer med at synke, og at holde den Kultur oppe, som dette Hjem betød, er ikke skikket til Fest, selv om Fest i Kammeraternes Kreds er et lille Lysstrejf over den haarde Tilværelse. Nej, Kampen mod Ruin, mod den skjulte Nød, Kampen for Børnens Opdragelse, samtidig med at Manden slider sin Ungdom eller Manddom op i ansvarsfuld Gerning, er et Slid paa et Befolkningslag, som ikke er berettiget, fra Statsmagtens Side. Dersom en af disse Mænd med stort Ansvar og for ringe Ernæring forser sig og for en latterlig ringe Sum indvinder et mangelciferet Tals Fortjeneste for andre, og hvis saa Hustruen giver ikke i første Række ham, men Staten Skylden — og vær for-